

AGENDA

- 9 mei broedvogeltelling
 - 15 mei excursie Millingsse bergen
 - * 16 mei excursie de Buntborst
 - 15 mei broedvogeltelling
 - 20 mei tentenkamp Limburg t.m. 23 mei
 - 23 mei broedvogeltelling
 - * 26 mei excursie Ossenbroek
 - 30 mei broedvogeltelling
 - * 2 juni excursie Staatsbossen (nachtzwaluw)
 - 4 juni nachtexcursie Ooy, per fiets
 - 6 juni broedvogeltelling
 - * 13 juni excursie Pongelaar
 - 13 juni broedvogeltelling
 - 20 juni broedvogeltelling
 - 27 juni broedvogeltelling
 - 4 juli broedvogeltelling
 - * 26 aug vergadering te Sint Lambert
- * VWS land van Ooy

Opz. tabel van 16 augustus!

DE MOURIK

JAARGANG 8 NUMMER 2

VOGELWERKGRÖEP RIJK VAN NIMEGEN EN OMSTREKEN

Onder deze misleidende titel is een merkwaardig boek verschenen. Het heeft overeenkomsten met allerlei aanmatigende avifauna's die de laatste tijd van stukken Nederland zijn verschenen, maar het is geen puur ornithologisch geschrift. Als uitgangspunt van het boek wordt zelfs niet de vogelwereld maar het landschap aangeboden. Een werkwijze die te vergelijken is met die bij lokale werkgroepen; men denke aan verslagen als: "De broedvogels van het Oosterhoutse Bos": inventarisaties van landschappelijke eenheden waaruit een op zijn minst intuïtief ecologisch bewustzijn blijkt. De ecologische belangstelling is een van de pijlers waarop dit boek rust. Het is daarom des te verbazingwekkender dat ondanks de suggestie in de titel niet een landschappelijke eenheid bestudeerd is, maar een volstrekt willekeurig gebied, waarvan de grenzen gegeven werden door die van andere avifauna's; de absurde grenzen van bijvoorbeeld de avifauna's van Noord-Brabant, Grote Rivieren, Midden Nederland. De ecologische belangstelling heeft het kennelijk moeten afleggen tegen menselijke drijfveren als chauvinisme, gemakzucht en dergelijke.

Deze "avifauna voor mensen in de randstad" betreft voor een zeer klein gedeelte de randstad. De gesuggereerde belangstelling voor het stedelijk milieu is er in feite nauwelijks. Het centrum van Den Haag is in vijf jaar tijd niet eenmaal geïnterviewd. Het is betreurenswaardig dat de gelegenheid niet te baat is genomen het stedelijk landschap nadrukkelijk te onderzoeken.

Belangrijker dan de aantrekkelijke wetenschappelijke kanten (voorkomen; aanpassing; afhankelijkheid van de vogels; vergelijkingen met Londen e.d.) zijn de sociale en economische: dáár wonen de mensen, dáár wordt geproduceerd. Dat gebied had centraal moeten staan in een boek dat de menselijke invloed op het landschap zo nadrukkelijk naar voren brengt.

Ondanks de nadrukkelijke gelijkschakeling van het west-nederlandse landschap (het boek geeft er vele voorbeelden van die overigens vaak ook voor de rest van Nederland gelden) blijkt er een groot aantal karakteristieke landschappen te zijn. Die worden uitvoerig beschreven (110 blz.), met hun geschiedenis, hun typerende broedvogelbevolking en het menselijk ingrijpen ter plaatse; en begeleid door een groot aantal ter zake doende landschapsfoto's. De zwakke ecologische visie van de werkgroep wordt andermaal duidelijk in hun beperking tot broedvogels. De samenhang tussen landschap en wintervogels ontbreekt en die had in een boek dat het landschap voorop stelt niet mogen ontbreken. Met gegevens over het wintervoorkomen van bijvoorbeeld futen, ganzen, houtsnippen, zou het ecologische beeld er waarschijnlijk anders uitgezien hebben.

Overigens is dit hoofdstuk, samen met het hoofdstuk over de ontwikkeling van west-nederland vanaf 1900 (25 blz.) zeer leeswaardig, omdat op heldere wijze sociaal-economische achtergrondinformatie wordt gegeven die zoveel vogelaars missen. Het was een afzonderlijke, handzame en goedkope uitgave waardig geweest, waarin met behulp van een ecologische case-study de 'aanzetten voor een ander beleid' (hoofdstuk 7) politieke duidelijk hadden kunnen verschaffen. De broedvogellijst had dan als eenvoudige wetenschappelijke mededeling kunnen verschijnen. Maar dat mocht zeker niet van Provinciale Waterstaat.

Pieter-Paul van Laake.

Nieuwe leden:

M.W.A.M. Weerts, Boxmeerseweg 16, 5845 EB St. Anthonis.
 J.X.M. van Laake, Nassaulaan 38, 6571 AD Berg en Dal.
 F.G.M. van Kalleveen, Bosweg 42, 5845 EB St. Anthonis.
 P. Linders, Pastoor Jacobsstraat 32, 5454 GN St. Hubert.
 H.M.D. van der Hagen, Mr. van Coothstraat 24, 6651 ZJ Druten.
 K. van Lamtalgen, Stationsstraat 17, 6584 AR Molenhoek.
 M. Smitschuyzen, Keerdijk 14, 5438 NL Gassel.
 A. van Eck, Kasteelselaan 18, 6574 AJ Ubbergen.
 J. de Cock, Cerespark 6, 5844 AM Stevensbeek.
 H.W.M. Giesbers, De Horstacker 20-55, 6546 GB Nijmegen.
 M. Graat, Isabellalaan 38, 5431 GW Cuyk.
 Th. Jacobs, St. Annastraat 15, 5431 BE Cuyk.
 W. van Schipstal, Tongelaar 20, 5433 PZ Gassel.
 M. Graat, Isabellalaan 38, 5431 GW Cuyk.
 B. Konings, Kouwenberg 36, 5431 GZ Cuyk.
 Th. Ghijsen, Kerkstraat 3, 5439 NC Linden.
 Th. Jacobs, St. Annastraat 15, 5431 BE Cuyk.
 W. van Schipstal, Tongelaar 20, 5438 PZ Gassel.
 W. Hesen, Middeweg 8, 6591 DS Gennep.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING d.d. 18 MAART 1982

Aanwezig: 22 leden, inclusief het bestuur.

1. OPENING

De aanwezigen worden verwelkomd door Henk de Vries, als plaatvervanger van onze verhinderde voorzitter.

2. MEDEDELINGEN

- Vogelkursus. Ook dit jaar weer een succes en door te grote belangstelling ook nu weer mensen moeten teleurstellen.
- Meerdaagse ekskursies. De aangekondigde naar Ameland zit vol. Een naar Zuid-Limburg is qua organisatie nog niet rond.
- Trekellingen. Onze VWG is lid geworden van de Landelijke Werkgroep Trekellingen. Een coördinator binnen onze VWG ontbreekt weliswaar (en meldt zich ook tijdens de vergadering niet), doch nu blijven we op de hoogte van landelijke activiteiten.
- Vogelbescherming. De Ned. Ver. tot Besch. van Vogels organiseert in samenwerking met de VARA een vogelkursus. Onze medewerking wordt gevraagd voor ekskursies bij deze cursus in het kader van een 'open dag' van alle bestaande VWG's. Omdat er zich geen ekskursieleiders melden zal het bestuur negatief moeten reageren op het verzoek.

3. FINANCIËEL VERSLAG

Henk leest het verslag voor van de kaskontrolekommissie, die decharge verleent aan de penningmeester. De nieuwe kaskommissie zal gevormd worden door Frans Richter en dhr. v.d. Vaart.

4. JAARVERSLAG 1981

- Riviertellingen. De organisatie verloopt, na aanvankelijke moeilijkheden, nu probleemloos.
- Stootvogeltellingen. Gerard Múskens meldt dat de telling(en) een succes was/waren en noemt de gebieden op waarvan hij de telformulieren nog niet binnen heeft. Overige soorten zullen tijdens stootvogeltellingen landelijk niet, maar binnen ons werkgebied wel meegenomen worden. Verder verzoekt Gerard ieder hem direkt te bellen (telf. zie ledenlijst) bij het vinden van een dode buizerd. Dit n.a.v. een vergiftigings-explosie in Noord-Limburg.
- Nestkastvervaardiging. Wim Schurink meldt en vraagt medewerking bij de bouw van een ooievaarsnest in de Ooypolder.
- Nestkastplaatsing. Bart Nolet zal onze man niet meer zijn. Er zal een andere werkgroepsleider gezocht worden.
- SOVON. De in de laatste Mourik beschreven problemen voor Noord Brabant zijn grotendeels opgelost, zo weet Peter Brouwer ons te melden. Uit Noord-Limburg noemt hij een 8-tal blokken op, die absoluut aanvulling nodig hebben.
- Land van Cuyk. Rein Böhmer vertelt over het ontstaan van de werkgroep, die besloten heeft niet zelfstandig te opereren doch ervaring wil opdoen bij grote broer 'Nijmegen'. De werkgroep combineert ekskursies met het SOVON-werk, deed mee met de kraaiertellingen en zal ook medewerking gaan verlenen aan de Waarnemingenrubriek.

5. BESTUURSVERKIEZING

Geheel konform de statuten vindt de verkiezing plaats van Rein Böhmer, die zich bereid had verklaard de in het bestuur bestaande vakature op te vullen. Rein wordt met algehele stemmen (en een blanco!) verkozen.

6. BROEDVOGELINVENTARISATIE

Henk belooft de vergadering dat het verslag van de Westermeerwijk binnenkort in de Mourik zal verschijnen. De inventarisatie voor 1982 wordt de Heerlijkheid Beek en verwezen wordt naar de aankondiging in de jongste Mourik (pag 5). Koördinator is Laurens Rietveld. Deze roept ekskursie-leiders op zich bij hem te melden. Een schema wordt opgesteld, waarna voor de opengebleven weekenden de NJN gevraagd zal worden om dan te inventariseren. Om het geheel zo soepel mogelijk te laten verlopen worden geen dwingende richtlijnen (zoals vaste startplaatsen, vaste symbolen) opgelegd.

7. EKSKURSIES

Laurens constateert de uiterst geringe belangstelling voor ekskursies. Drie man voor een gebied als de Flevo-polder! Hij wil zeker doorgaan met het organiseren, maar vraagt de vergadering waar wel en waar geen belangstelling voor is. Een lange discussie wordt besloten met: geen 'algemene' ekskursies in de toekomst, maar meer 'gerichte'; b.v. nachtzwaluwen- en rallenekskursies.

8. DE MOURIK

Pieter-Paul vraagt over het formaat van ons orgaan na te denken. Technisch is het A4 formaat eenvoudiger, waarna klachten over een te kleine letter of klachten over een slechte kwaliteit van tekeningen (b.v. stippelpad op pag. 4 van het laatste nummer) zullen verdwijnen. Los hiervan wenst de drukker een betere kwaliteit papier. Willen we kringloop-papier aanhouden, dan worden de papierkosten driemaal zo hoog. Pieter-Paul zegt zelf al dat hij zal zoeken naar mogelijke goedkopere alternatieven.

9. RONDVRAAG

- Peter Brouwer verzoekt de vergadering van het fenologieonderzoek 1982 mee te werken en deelt formulieren uit.
- Verder vraagt Peter waarnemingen van buiten ons werkgebied niet voor SOVON verloren te laten gaan. Deze kunnen óók aan Peter gegeven worden, waarna hij ze zal doorsturen.
- Gerard Múskens vraagt naar zoogdier-inventarisators. Met name is hij geïnteresseerd in marterwaarnemingen.
- Pieter-Paul vraagt, i.v.m. een projekt voor de Gemeente Nijmegen, naar leden die willen meewerken met het tellen van spreeuwen en mussen.

(Vervolg van blz. 49)

De soorten van gegevens die kunnen worden verzameld.

In theorie kunnen de volgende gegevens worden verzameld:

- 1 Kennis van trekbewegingen in één richting: doortrek in voor- en najaar.
 - a Afkomstig van telposten (gerichte trektellingen).
 - b Afkomstig van losse meldingen/toevallige waarnemingen.
- 2 Kennis van trekbewegingen in twee richtingen: fourageertrek.
 - a Tussen slaap/rustplaatsen en fourageergebieden.
 - b Tussen broedkolonies en fourageergebieden.
- 3 Kennis van intensieve lokale bewegingen zonder bepaalde richting.
 - a Aanwezigheid (verblijf, pleisteren) van (grote troepen van) soorten buiten de broedtijd.
 - b Weidevogelgebieden.
- 4 Kennis van draadslachtoffers.

Voor ieder van deze soorten van gegevens wordt nu een korte toelichting gegeven over de betekenis ervan, toegespitst op de trefkans met obstakels zoals hoogspanningsleidingen.

WONINGNOOD ?

In onze tuin in een kerseboom heb ik een mezenlegkast opgehangen. De kast heeft een afneembare wand. Door plexiglas kun je in de kast kijken. Vanaf ongeveer 10 dagen geleden zag ik regelmatig een pimpelmees het kastje in en uit vliegen.

Een koolmees die daar waarschijnlijk geen genoeg mee nam, verjoeg meerdere malen met veel drukte de pimpelmees. Toen ik een paar dagen de pimpel niet meer gezien had, heb ik het kastje geïnspecteerd en zag er een dode pimpelmees in liggen. De schedel en de borst van de vogel waren opengepikt. Tegen de wanden zaten bloedspatten.

Of de koolmees de dader is weet ik niet, maar wie zou er anders in de kast kunnen komen? Op de bodem van de kast, die er voor het eerste jaar was opgehangen, lag al een laagje mos. Ik heb de kast schoon gemaakt en weer opgehangen. Vandaag zag ik, dat een koolmees druk doende was een nest in de kast te bouwen. 21 april 1982.

Floor Arts, 17 jaar
Oeffelt.

Soort.	Trajekten																		Tot.	
	Waal							Maas												
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L	17L		18L
G.B.Sp																			1	1
Veldle	7	5	4	15				12	5	1	7		2	1	1		12	4		76
Graspi	1	4		2				4	2	2	19			14			8		15	71
W.Kwik								2		7			2		1		1			13
Wi.kon			2						2	2	1						2	3	1	13
Heggem		5							2	2	2			4			11	4	1	31
Gr.Lys	4	20	1		4	2		2	1	2	2	4						1	4	47
Kramsv								92	98	300	14				5		100	160	50	819
Zangly	1	8													5		6	4		24
Koperw		6						23	104	390	2				1		114	4	25	665
Merel		56	11	1		5		2	12	7	5	7	8	8	11		18	16	4	171
Rb.tap										1										1
Paapje								1												1
Roodbo		1	1							1	2		1				1			7
Koolme		5	2					3	4	7	2		4	6	6		6	7	2	54
Pimpel		1						2	2	1	5		1	1			2	1	1	17
Matkop									1											3
Staat		5								8										14
Boomkr								1	2							1				6
Geelgo		2																		2
Rietgo		1	1														1	1		4
Groenl		2																		6
Vink		2						28	4	12		7		2			2	8	2	67
Keep								4												4
Ringmu		1	3					40	6	5		7					1	8	4	75
Spreeu	100	290		2				22	167	324	257	10	91	43	30		101	970	80	2587
Zw.Kra	22	21	23	10	20	38	17	33	34	28	83	26	66	95	105	55	60	167	136	1039
Roek					2						1		116		21				28	168
Kauw	123		3	1				22	39	41	22	24	32	2	26	41	12	114	72	584
Ekster	2	22	10	4	17	3		38	27	30	45	12	11	18	55	6	39	46	24	409
Gaai								2	1					1			3			7
79																				39339

AKTIVITEITEN

Broedvogeltelling De tellingen vinden plaats op
Heerlijkheid Beek 9-16-23 en 30 mei, 6-13-20 en 27 juni en
op 4 juli.

Liefhebbers kunnen zich melden bij de
betreffende excursieleider(s).
16-5 echtp.Hermesen 08895-1604 en
23-5 H.de Vries 08850-13614.

De excursieleiders op de overige data
kunnen tzt worden gegeven door Laurens
Rietveld 080-231978 (zie ook vorige Maurik)

Ullingse Bergen

Dit is een natuur-reservaat in de buurt
van St-Anthonis. Er schijnt zo nu en dan
een duinpieper te worden gesignaleerd en
de keep broedt er ook volgens Dick.
Deze excursieleider staat garant voor nog
een aantal vogelverassingen. We willen op
15 mei om 6.00 uur in de ochtend bij
plekke zijn. Opgave is verplicht bij
Laurens Rietveld, Parkweg 50 Nijmegen,
080-231978. Vervoer per auto.

Limburgkamp

Het is de bedoeling dit jaar met belang-
stellenden naar het Limburgse te trekken,
om de vogeltjes en plantjes in die regio
eens nader te gaan onderzoeken. Belang-
stellenden wordt vriendelijk verzocht
zich ruim van tevoren als zodanigen aan
te melden bij Laurens. Het kamp wordt ge-
houden tijdens het Hemelvaart-weekend
(20 t/m 23 mei) en het is de bedoeling
dat eenieder in zijn/haar tentje
zit en een gezamenlijke hap bereidt.
Nachtexcursie op de fiets door Ooy

Nachtexcursie
Ooy e.o.

Bemmelse en Gendtse Waarden. We gaan op zoek
naar allerlei soorten rallen. Verzamelen om
23 uur bij het Nat.His.museum, Ger.Noodt-
str.21. Personen, die in het bezit zijn van
kassettebandjes met het gekrijs van water-
ral, kwartelkoning, porseleinhoen en kleinst
waterhoen, worden vriendelijk verzocht deze
vanavond mee te brengen.

Bij de eenden zien we drie groepen . Ten eerste de eenden die sterk in aantal zijn afgenomen : Tafeleend, Brilduiker, Wilde Eend, Pijlstaart en Kuifeend. Dan een tweede groep eenden die ongeveer gelijk gebleven is in aantal : Grote Zaagbek en Nonnetje. Ten derde de eenden die in aantal zijn toegenomen: Slobeend, Smient, Winter taling, en de Zomertaling als nieuwe soort, hoewel nog slechts met 1 ex. In de eerste groep zitten alle "duikeenden", samen^m de vroeg broedende Wilde Eend en de niet of nauwelijks in deze kontreien broedende Pijlstaart. De tweede groep bestaat de vis-etende Zaagbekken, terwijl in de derde groep de andere "zwemeende" zijn ondergebracht.

De ganzen en zwanen zijn sterk in aantal achteruitgegaan. Van de ganzen resteren slechts individuele achterblijvers, bij de zwanen is de achteruitgang iets minder drastisch. De hier broedende Knobbelzwaan is naar verwachting het minst afgenomen.

Bij de buizerd lijkt de wegtrek naar het noorden ingezet te hebben. Het Waterhoen blijkt op veel plaatsen teruggekeerd terwijl bij de meerkoet nog niet veel van verspreiding of wegtrek te zien is. Een flink gedeelte van de februari-Kieviten is door getrokken, terwijl de Wulp en de Grutto door terugkeer van trekkers flink zijn aangevuld. Bij de beide kleine meeuwesoorten is de halvering van het aantal mogelijk te wijten aan wegtrek naar de broedgebieden.

Graspieper en Heggemus zijn door terugkeer en zang activiteit meer geteld. De zang zal ook verantwoordelijk zijn voor althans een deel van de toename bij Grote Lijster, Zanglijster, Merel en Vink, hoewel mogelijk ook doortrek zoals bij Kramsvogel en Koperwiek een rol kan spelen. Over de aantals veranderingen van Ringmus Spreeuw, Zwarte Kraai en Ekster durf ik geen uitspraak te doen.

Bij de Roek is duidelijk wat er aan de hand is. Voor zover ze niet net als de Kauw en de Gaai voor een deel, weggetrokken zijn zitten ze geconcentreerd bij de bekende broedkolonies : Boxmeer (Maas 14L) en Appeltern/Megen (Maas 18L/R).

Herman Meekes

de Steekse Acker 12-25

6546 DD Nijmegen 080-783301

SCHRIJFVOND ENQUETE VOGELTREK

Project: Inventarisatie van vogeltrekbewegingen in Gelderland

De doelstelling van dit project: Door inventarisatie van bestaande gegevens een overzicht krijgen van vogeltrekbewegingen in Gelderland. Dit vooral in verband met de provinciale beleidsadviesing inzake obstakels zoals hoogspanningslijnen, windturbines, zendmasten en dergelijke. Het eindrapport kan tevens voor derden, bijvoorbeeld de vogelwerkgroepen een stimulans zijn tot nieuw veldonderzoek, dat er op is gericht de kennis van vogeltrekbewegingen in Gelderland te vergroten. Bij de inventarisatie kan het gaan om verschillende typen van trek, namelijk breedfronttrek, gestuwde trek en lokale trek.

Wanneer trek niet duidelijk gebonden is aan landschapsstructuren, spreken we van breedfronttrek. Dit vindt doorgaans plaats boven homogene landschappen. Dit is boven Nederland de normale situatie. Wanneer er een plotselinge verandering in het landschap optreedt, kan breedfronttrek (onder andere afhankelijk van de weersgesteldheid) overgaan in gestuwde trek. Het aantal vogels per volume-eenheid lucht neemt hierbij plaatselijk toe. Dit vergroot de trefkans van vogels met eventuele obstakels als hoogspanningsleidingen als die op hun weg staan. Eveneens een verhoogde trefkans bestaat er op plaatsen, waar lokale trek (bijvoorbeeld fourageertrek; slaaptrek) plaatsvindt. Ook hier is vaak het aantal vogels per volume-eenheid lucht groter dan bij breedfronttrek. Het zijn dus, ten eerste, (verschillen in) aantallen, die de trefkans zullen bepalen.

Ten tweede is de factor richting van belang. Bij hoogspanningsleidingen haaks op de richting van trekroutes is de trefkans maximaal en bij leidingen die parallel lopen aan de trekrichting minimaal.

Ten derde is de factor vlieghoogte van belang. Gestuwde trek en lokale trek vinden doorgaans op geringere hoogte plaats dan breedfronttrek, en daarom is de trefkans met obstakels bij gestuwde en lokale trek groter dan bij breedfronttrek. Echter, afhankelijk van de weersomstandigheden kan ook breedfronttrek in lagere luchtlagen plaatsvinden, waardoor de trefkans met obstakels groter wordt. De trefkans met hoogspanningsleidingen is aanwezig tussen ± 10 en ± 50 meter, met windturbines tussen ± 15 en ± 100 meter en met zendmasten eveneens tot ± 100 meter.

Ten slotte hangt de trefkans van de verschillende soorten vogels samen met bepaalde gedragingen van die soorten, zoals wendbaarheid, reactievermogen en groepsgedrag. De hier genoemde factoren: aantallen (per volume-eenheid lucht); vliegrichting; vlieghoogte; gedragingen als wendbaarheid en dergelijke, zijn alle aspecten of gevolgen van trek- of vlieggedrag. Op grond van dit gedrag ben ik gekomen tot een (voorlopige) soortenlijst waarop het onderzoek zich zal richten.

Deze lijst is dus gebaseerd op het bij deze soorten voorkomen van waarneembare trekgedragingen, of verschijnselen die zijn terug te voeren op trekgedrag (in ruime zin, dus ook lokale trekbewegingen) namelijk: trekbanen/routes; gescheiden slaapplekken en fourageergebieden, en vliegroutes hiertussen; gescheiden fourageergebieden en broedplaatsen, en vliegroutes hiertussen. Tevens is de lijst gebaseerd op soortenlijsten van draadslachtoffers uit de literatuur. Verder bevat de lijst koloniebroeders omdat deze ook dagelijkse fourageervluchten maken ; en weidevogels, ten eerste omdat deze soms ook buiten het broedterrein fourageren en dus fourageervluchten maken, ten tweede vanwege het mogelijk ongunstige effect van hoogspanningsleidingen op de broedende populaties.

(vervolg blz. 79)

Onlangs is het eerste landelijke overzicht klaar gekomen van de resultaten van het ATLAS-project voor Winter- en Trekvogels tot en met december 1981.

Aan de hand van dit overzicht kan nu van alle blokken binnen het gebied van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o. aangegeven worden, waar nog nader onderzoek moet gebeuren.

Een eerste aanwijzing voor de volledigheid van het onderzoek kan gegeven worden door te kijken naar het aantal soorten dat is waargenomen.

Tamelijk arbitrair heb ik daarvoor de grens van 148 soorten - d.i. twee-derde van het aantal soorten dat is waargenomen in het blok met het hoogste aantal soorten - genomen als criterium voor een redelijk tot goed onderzocht blok. In dit aantal mag je de gewone broedvogels en de redelijk waarneembare trek- en wintervogels verwachten. Alles wat boven dit criterium uitgaat is een gevolg van intensiever onderzoek en/of een rijker assortiment aan biotopen binnen het blok.

Uit het kaartje blijkt dat 17 blokken dan voldoen aan dit criterium en dat 25 blokken er niet zo ver onder zitten. Uit 10 blokken is naar een matig aantal soorten bekend, uit 7 blokken heel weinig en uit 4 helemaal niets.

Naast dit algemene overzicht kan nu voor alle blokken bekeken worden in welke maanden extra onderzoek moet worden gedaan.

Het criterium voor voldoende onderzoek is in dit geval, of de maand-totale de helft of meer zijn van het maandtotaal van het blok met het hoogste aantal in die maand waargenomen soorten. De tabel wijkt in een aantal gevallen af van de tabel in de vorige Mourik, jaargang 8, nr. 1. Dit is een gevolg van het verschil in basisgegevens.

In 40 van de 63 blokken moet er dus nog extra onderzoek gedaan worden, om ze enigszins vergelijkbaar te maken met die blokken, die op dit moment wel aan de gestelde criteria voldoen.

De situatie is echter ten opzichte van december 1981 aanzienlijk verbeterd. Vooral in het Land van Cuijk wordt door de leden van de pas opgerichte werkgroep daar veel werk verzet. De grootste schande zal dus wel weggerukt worden. De achterstand is echter nogal groot. Het feit dat er al mensen met onderzoek bezig zijn in bepaalde blokken hoeft andere mensen er niet van te weerhouden ook mee te gaan doen. Twee mensen zien tenslotte meer dan één. Vooral echter voor de blokken, waar op dit moment geen waarnemers voor zijn, zijn nieuwe aanmeldingen dringend gewenst. En nogmaals: men hoeft echt geen volleerd vogelaar te zijn om aan dit onderzoek mee te kunnen doen. Ieders medewerking wordt op prijs gesteld.

Uw SOVON-sekretaris
Peter Brouwer
Pater Brugmanstraat 44
6522 EN Nijmegen
Tel. 080 - 220618

Rivierentelling 13 maart 1982

Tijdens deze telling werden de volgende vermeldenswaardige waarnemingen gedaan: Aalscholver, Roerdomp, Zomertaling, Brilduiker, Groté Zaagbek, Nonnetje, Kolgans, Rietgans, Canada Gans, Wilde Zwaan, Kleine Zwaan, Goudplevier, Bontbekplevier, Roodborsttapuit, Paapje! en Keep.

De talrijkste soorten: Meerkoet, Kievit, Kokmeeuw, Spreeuw, Smient, Houtduif, Wilde Eend en Zwarte Kraai.

Het totaal aantal vogels van deze telling is met 39339 exx. ongeveer 2/3 van het totaal in februari.

Aan de getelde aantallen is te zien dat het voorjaar in aantocht was. Hieronder volgen een aantal min of meer willekeurige vogelsoorten met daarachter de procentuele toe- of afname ten opzichte van februari.

Wilde Eend	- 62 %	Grutto	+ 827 %
Smient	+ 120 %	Stormmeeuw	- 56 %
Pijlstaart	- 62 %	Kokmeeuw	- 46 %
Slobeend	+3150 %	Graspieper	+ 790 %
Kuifeend	- 42 %	Heggemus	+ 417 %
Tafeleend	- 97 %	Grote Lijster	+ 88 %
Brilduiker	- 83 %	Kramsvogel	+ 56 %
Grote Zaagbek	- 8 %	Zanglijster	+ 380 %
Nonnetje	- 10 %	Koperwiek	+1260 %
Kolgans	- 99,9%	Merel	+ 131 %
Rietgans	- 100 %	Vink	+ 116 %
Knobbelzwaan	- 20 %	Ringmus	- 64 %
Wilde Zwaan	- 84 %	Spreeuw	+ 92 %
Kleine Zwaan	- 76 %	Zwarte Kraai	+ 13 %
Buizerd	- 26 %	Roek	- 74 %
Waterhoen	+ 67 %	Kauw	- 44 %
Meerkoet	- 17 %	Ekster	- 7 %
Kievit	- 33 %	Gaai	- 56 %
Wulp	+ 390 %		

Met enige slagen om de arm valt in grote lijnen over de aantals veranderingen van de verschillende soorten wel het een en ander te zeggen.

Soort.	Trajekten																		Tot.		
	Waal								Maas												
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	9L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L		17L	18L
G.B.Sp																				2	2
Veldle	1			2	2	1			7						6				31	15	65
Graspi		1							2			4									8
W.Kwik		2												1							2
Wi.kon									1			1			2			3	1	1	9
Heggem		1							2									2			6
G.Lyst	1	13			2				2	2										3	25
Kramsv		160							200	40					6	66		51			523
Zangly															2	2					5
Koperw												30			1					18	49
Merel		19	1						4	2	5				3	5	3	1	19	10	74
Roodbo									1						2				1		4
Koolme		4	3						9	7	9	5			1	10	2	2	7	4	72
Pimpel									6	8	4				1			6	2	4	31
Matkop			1									1									3
Staatr															4						4
Boomkr												1								1	3
Groenl																	1				2
Kneu		1										20									21
Goudvi													1		4						5
Vink		1							4	6	6							2	11	1	31
Ringmu									15	14	20				35			26	101		211
Spreeu		350	11	10		10			40	42	80	156	182	57	21	135		110	101	40	1345
Z.Kraa	20	32	33	10	14	15	8		31	69	35	111	23	36	85	54	16	63	81	184	920
Roek									18	40	17		39	137	7	125				11282	666
Kauw	56		3						96	97	110	5	22	75	90	40	28	23	93	196	1034
Ekster	1	32	19		3	1			23	66	27	33	10	13	40	66	17	28	34	28	439
Gaal									2						5			2			16
76																					59545

39-35	39-36	39-37	39-38	40-31	40-32	40-33	40-34
Echteld	Ochten	Dodewaard	Zetten	Valburg	Elat	Huissen	
39-45	39-46	39-47	39-48	40-41	40-42	40-43	40-44
							40-45
Wamel	Leeuwen	Druten	Winssen	Beunigen	Lent	Bemmel	Kelsterdom
39-55	39-56	39-57	39-58	40-51	40-52	40-53	40-54
							40-55
Alphen	Appeltern	Bergsheren	Hyden	Nijmegen	Beek	Leuth	
45-15	45-16	45-17	45-18	46-11	46-12	46-13	46-14
45-25	45-26	45-27	45-28	46-21	46-22	46-23	46-24
		Schaljk	Grave	Gassel	Cuijk	Milbeek	
			45-38	46-31	46-32	46-33	46-34
							46-35
Aantal soorten waargenomen tot en met december 1981			Langenboom	Mill	Haps	Oeffelt	Gennen
				46-41	46-42	46-43	46-44
							46-45
				St. Hubert		Boxmeer	Afferden
				46-51	46-52	46-53	46-54
							46-55
				St. Anthonis		Vierlingsbeek	Nieuw-Bes
				52-12	52-13	52-14	
						Overloon	Maashees

- 0 t/m 4 soorten
- 5 t/m 37 soorten
- 38 t/m 74 soorten
- 75 t/m 111 soorten
- 112 t/m 148 soorten
- 149 en meer soorten

46-46
○
wald
46-56
○
gen

1982	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	W
1983													
39-55													
39-56					x								
39-57							x						
39-58								x					W
40-31				x	x			x	x				W
40-32				x			x	x	x				W
45-15				x	x	x		x	x				
45-16			x	x	x	o		x					
45-17				x	x	x	x	x			x		
45-25	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		
45-26	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	
45-27	o	+	o	o	x	o	o	x	x		x	o	
45-28				x	o	o						x	W
45-38	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	W
46-11						x		x	x				W
46-12								x	x			x	W
46-13	x							x	x			x	W
46-14					x	x		x	+				W
46-21							x	x					W
46-24	x					x	x	x			x	x	W
46-31	o	o	o	o	x	o	o	x	x	x	o	o	W
46-32	o	o	o	o	o	o	o	o	o	+	o	o	W
46-33			o	o	+	o	o	+	+	o	o	x	W
46-34				x	o	o	o	o	x			x	
46-35	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	
46-41	x	x	+	o	o	o	o	o	o	o	o	+	W
46-42	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	W
46-43			o	o	o	+	o	o	x		x		W
46-45	+	x	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	W
46-46	o	+	+	o	o	o	o	o	o	+	+	+	W
46-51	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	+	o	W
46-52	o	o	x	o	o	o	o	x	x	o	o	o	W
46-53	x	x		x	x		x	x	x	x	x	x	W
46-54				x	x								W
46-55	x	x	x	x	o	o	o	o	o	+	x	x	W
46-56	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	W
52-12	o	o	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o	
52-13	x	x	o	x				o	o			+	
52-14	x			x				x	o	x	x		
45-18				x		o	o	x			x	x	W

o = in deze maand geen onderzoek verricht
 + = in deze maand weinig onderzoek verricht
 x = in deze maand zijn nog wat aan vullingen nodig
 W = op dit moment zijn een of meer mensen met onderzoek bezig in dit blok.

Rivieren telling 13 februari 1982

Soort.	Trajekten																		Tot.	
	Waal							Maas												
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	3R	4R	5R	6R	7R	8R	3L	4L	5L	6L	7L		8L
Fuut	15	27	11		26	3	18		14	8	4	6	4		3		2		4	145
Dodaar		4							2	1			7						6	21
Aalsch	13																			13
B.Reig	1	6	4	1		6		2		4	2	1	3	1	1		2	4	1	39
Ooieva							1													1
W.Eend	1245		232		92		265		42		169		18		110		121		24	3664
W.tali	46	205		45		280		563		132		39		40				42		264
Krakee		4		5															8	9
Smiemt	496	5		5	103	4	85													698
Pylsta		6		31		3	4													44
Slobee									2											2
Kuifee	110	231	105		96	39	45		50	18		8		30		13		15		760
Tafels	960		131		297		198		12					49						3152
Brildu			1		1	2				8				3						12
G.ZeeB	1																			1
G.Zaag	54	5	8		12		6													85
Nonnet	21	1	1		47	4	3													77
Bergee	12	2																		14
Kolgan		40			103															143
Rietga	1982		3		283		158		80		52						630			4375
Brandg	1180												7							5
Kn.zwa	3				2															162
Wi.zwa	8	20	3	83	10	4	9			2	2		4					8	9	81
Kl.zwa	22				31	28														236
Buizer	4				5215	8			4											103
Sperwe	2	11			2	5	3	2	6	10	13	7	3	5	11	6	5	14	4	3
Torenv	1										1	1	1							37
Patrys		1							1	5	4	2	1	1		9	4	3	5	21
Waterh		2							4	4	2	2	2			2	5			72
Meerko	1619		1		5	1	1		4	8	26	1	1							1072
Schole	1514		1269		246		105		1270		282		354		231		300		299	5
Kievit	4143		25		613		410		730		1		4640		200		133		805	13550
Goudpl	250		22		995		398		55		350		1		100		109			550
W.snip											1									1
Wulp	70	1									2									73
Grutto	12						2	8												22
B.Stal	2																			2
Kempha						1	2													3
Man.me						1														1
G.M.me	1																			1
K.M.me											1									1
Zil.me	7	2	8	1	1		4	3	2		8									37
Stormm	99	56	17	16	30	48	9	6	30	20	364	314	66	11						1959
Kokmee	1620		262		428		272		500		512		386		420		213		444	10719
Holend	1774		445		947		323		726		108		190		145		1004			98
Houtdu	143	36	14	1	1		8	4	50	1		1	9	3		11		4		1457
T.Tort							2	3										65		74
St.uil		1											1							2

Rivieren-telling 13 februari 1982

De opvallendste waarnemingen van deze telling zijn:

Aalscholver, Ooievaar, Slobeend, Grote Zeeëend, veel Grote Zaagbekken en Nonnetjes, Brandgans, opvallend veel zwanen met name in traject 5L langs de Waal, Scholekster, Goudplevier, Bonte Strandloper, Kemphaan, Witte Kwikstaart en Goudvink.

De talrijkste soorten: Kievit, Meerkoet, Kokmeeuw, Rietgans ! Wilde Eend, Tafeleend !, Stormmeeuw, Houtduif, Spreeuw en Kauw.

Met name de Kieviten en de Rietganzen zaten zeer geconcentreerd: 85% van de Rietganzen (3792 exx) zaten in 3 van de 19 trajekten (2L, 3L en 12L). Van de Kieviten zat 65% (8783 exx) in 2 trajekten (2L en 18R). Het valt op dat dit ook de trajekten zijn waar Goudplevieren gezien zijn.

De minder talrijke steltlopers werden alleen langs de Waal gezien. De Wulp voornamelijk in 2L.

Bij de stootvogels valt het hoge aantal Buizerds op: 103 exx. Het aantal Torenvalken is iets toegenomen ten opzichte van januari, maar haalt ondanks het uitstekende telweer, bij lange na niet het niveau van voor de vorstival in november.

De telling als geheel leverde het zeer hoge aantal van 59545 vogels op.

VELDWAARNEMINGEN

Waarnemingen december 1981 - februari 1982.

Roodkeelduiker: 20-12, 1 ex. Millingerw. Waal (LM, FS, JH, Ha);
3-1, 1 ex. Bemmelse waarden (AE, PB).
Dodaars: 12-12, 11 ex. 't Maertje-Ooypolder in één groep (OH, PB);
30-1, 1 ex. dood Panovenl. bij Henricus blindeninst. (WB).
Aalscholver: 31-1, 93 ex. dijk bij Druten — W (HG, RG).
Ooievaar: 17-12 t/m 16-2 1 ex. Druten (Liesveld-ex.) (versch.wrns)
Kleine zwaan: 16-1, ruim 400 ex tussen Beuningen en Zaltbommel (Rb)
(zie verder overzichtskaart nr.1).
Wilde zwaan: 12-12, 16 ex. Maas R14 (Rt); 6-1, 6 ad Drutense Waard-oost (DV); 7-1, 35 ex. Mazenburg Heyen (Re); 13-2, 12 ex. Millingerw. (AE); 31 ex. Waal L5 en 28 ex. Waal L6 (Rt); 23-2, 50 ex. ten oosten van Nijmegen (JH).
Rietgans: zie overzichtskaartje nr. 2).
Kleine rietgans: 14-12, 104 ex. Beuningse Broek (LB).
Kolgans: 24-1 ca. 20.000 ex. die Hetter Emmerich (GM, DV; PB).
Grauwe gans: 12-12, 48 ex. Maas R 15 (Rt); 19-12, 54 ex. Bisonbaai-Ooypolder (W, JH).
Brandgans: zie overzichtskaart nr. 3).
Rotgans: 25-12, 1 juv. Millingerwaard (LB, AV); 10-1, 1 ex. Bisonb. (AE)
Smient: 16-12, 1p Niers Gennep (Re); 29-12, 2200 ex. Kaliwaal-Ooypolder (AV); 4-1, 1 ♂ Maas Afferden (Ey); 29-1 1525 ex. Erlecomse Waard/Kaliwaal-Ooyp. (PB).
Krakeend: 19-12, 12 ex. Bisonbaai-Ooyp. (AE); 16 NW Oss (AV); 27-2 39 ex. Oude Waal-Ooyp. (DV, PB); 28-2, 6 ex. Mazenburg Heyen (Re).
Wintertaling: 16-12, 75 ex. Niers Gennep (Re); 19-12, 160 ex. NW Oss (AV); 6 ♀ Lindenholt Nijmegen (HM); 24-12, 225 ex. Broekse Leigraaf Bergharen (DV).
Wilde eend: 29-12, 1500 ex. Erlecomse Waard/Kaliwaal-Ooyp., 2000 ex. Gendtse Waarden (AV); 30-12, 1500 ex. Drutense Waard-oost (DV), 3000 ex. Kraaienbergse Plas ten westen van Cuyk (OV, RB); 31-12 1500 ex. Kiense Waarden (DV); 7-1, 5000 ex. Mazenburg Heyen (Re); 29-1, 4190 ex. Erlecomse Waard/Kaliwaal-Ooyp. (PB); 6-2, 12.000 ex. Maas tussen Blitterswijck en Broekhuizen (Hs).
Pijlstaart: 29-12, 250 ex. Kaliw.-Ooyp. (AV); 27-2, 46 ex. Oude Waal-Ooyp. (CS).
Krooneend: 11-1 t/m 19-1 14' Drutense Waard (versch.wrns).
Tafeleend: 6-1, 1800 ex. Drutense Waard-oost; 1300 ex. Drutense waard-west (DV); 29-1, 1000 ex. Kaliw.-Ooyp. (PB); 30-1, 1400 ex. Bemmelse en Gendtse W. (JH, PS); 31-1, 1000 ex. Bisonb. (PB).
Witoogseend: 18-1, 16 in prachtkleed Erlecomse W. (CS).
Toppereend: 3-1, 1 ♀ Lindenh. Nijm. (LL); 11-1, 1 ♀ Drutense W.-o. (DV).
Grote zeeëend: 14-2, 1 ♀ Waal Erlecom (versch.wrns).
Brilduiker: dec. t/m 15-2, 1 ♀ Lindenh. Nijm. (HM); dec. t/m 7-2, 6 ♀. Mookse Plas (Re); 19-12, 1 ♀ Hofmansplassen Schaijk (AV); 30-12, 1 ♀ Kraaienbergse Plas (RB, DV); 16-1 5 ♀ juv., 2 ♂♂ Millingerw. (JH); 24-2, 17 ex. Groenlanden (BB).
Nonnetje: 24-12, 1 ♀ Broekse Leigraaf Bergharen (DV); 27-12, 102 ex. Erlecomse Waard-alaaptrek (JH); 30-12, 5 ♀ Kraaienbergse Plas (OV, RB); 3-1, 1 ♀ Lindenh. Nijm. (LL); 15-1, 133 ♀, 132 ♂ tussen Afferden en Ewijk (LL, DV); 18-1, 52 ♀, 50 ♂ Kaliw.-Ooyp. (CS); 31-1, 110 ♀, 50 ♂ Mill. W. (CS); 11-2, 86 ♀, 44 ♂ tussen Erlecom en Millingen (W).
Middelste zaagbek: 13-1, 4 ♀ Maas bij Wellerlooij (Hs); 16-1, 2 ex. Waal L8 (Rt).

Grote Zaagbek: 12-12, 1 ex. Maas R13 (Rt); 16-12, 5 ex. Niers Gennep (Re); 19-12, 6p Maas bij Maasbommel (AV); 2-2, 11p Maas Groeningen (HdV); 25-1, 2p Maas-Waalkanaal (RG, 28-2, 13p, 2p Mazenb. Heyen (Re)).

Rode Wouw: 21-12, 1 ex. Bisonb.-Ooyp. overvl. (OH); 31-12, 1 ex. Malden (P); 21-2, 1 ex. — W. Elst (NJN, A); 1 ex. H. Landst. overvl. (GV); 24-2, 1 ex. — NO Valburg (DD).

Blauwe Kiekendief: zie overzichtskaart 4.

Ruigpootbuizerd: 12-12, 1 ex. Maas R15 (Rt); 20-12, 1 ex. Groenlanden (CS); 24-12, 1 ex. Mill. W. (LB), 1 ex. uiterw. Beuningen (Rb); 28-1, 1 ex. Pannerdense kop (W); 4-2, 1 ex. Wychens Ven (Hs); 6-2, 1 ex. Westerhout Druten (AK).

Zeearend: 22-2, 1 ad. ex. Mill. W. (GV, Ha, JH).

Smalleken: 16 jagend Schoenaker Beuningen (DV), 19-12, 1p ten w. van Oss (AV); 17-1, 1 ex. Wedren Nijm. (P); 24-1, 1p Maashaggen Groeningen (Ey).

Slechtvalk: 1 ex. Kleine Geest Gassel (HdV); 7-2, 1 ex. Ooyp. — Stuwwal (P8er); 23-2, 1 ex. omg. Reekse Heide (Rb8).

Kraanvogel: 1-1, 1 ex. Mehr Duffelt (LL, DV).

Grote Trap: 24-12 t/m 3-1, 5 ex. Mehr Duffelt (versch).

Scholekster: 20-12, 1 ex. Waal Mill. (Ha, JH); 6-2, 1 ex. overvl. Elst-dorp (DD); 11-2, 1 ex. Erlec. W. (W); 13-2, 1 ex. Afferden (Re).

Goudplevier: 9-12, sneeuwvlucht 100den over Nijm. e.o. — ZW (PB); 19-12 1 ex. op kwelplek Druten (DV); 3-1, 8 ex. Beun. veld Wychen (HG, RG); 13-2, 300 ex. Maas R18 (Rt); 14-2, 250 ex. Mill. W. (OH).

Kievit: 12-12, 3700 ex. Ooyp. ondanks sneeuw en vorst (OH, PB).

Bonte strandloper: zie overzichtskaart nr. 6.

Kemphaan: zie overzichtskaart nr. 6.

Bokje: 9-1, de Perk Elst (DD), 28-2, 1 ex. Mazenburg Heyen (Re).

Watersnip: grote aantallen voor winterse begrippen kwamen te voorschijn op plekken die door kwelwater vorst-en sneeuwvrij waren zoals 68 ex. op 12-12 in de Ooyp. en 75 ex. op 15-12 in de Winssense W. Zie verder overzichtskaart nr. 6.

Houtsnip: 13-12, 1 ex. in Elst.

Kanoet: (HvT); 14-12, 2 ex. Uiterw. Ewijk (DV); 15-12, 1 ex. Mill. W. (OH); 17-12, 1 ex. four. Spruitenkamp Ooyp. (JW); 23-2, 1 ex. Rafter Ubbergen (AE).

Grutto: 12-2, 1 ex. Bisonb., 6 ex. four. Mill. W. (W).

Tureluur: zie overzichtskaart nr. 6.

Witgatje: idem. zie overz. krt. nr. 6.

Overloper: 17-1, 1 ex. Bisonb. (AE).

Holenduif: 19-12, 120 ex. NW van Oss (AV); 17-1 ±200 ex. Erlec. Polder slaaptrek (NJN).

Turkse Törtel: 2-1, 300 ex. Achterdijk Mill (DV).

Bosuil: jan/febr. 110 p/66 Rijk v. Nijm. (W); 10-2, 3 p. Bossen Heyen (Re).

Ijswogel: zie overzichtskaart nr. 3.

Kleine bonte specht: 20-12, 16 Dijk bij Beun. (RG); 3-1 1 ex. Kouwenberg Cuyk (HdV); 8-1, 16 Waldeck Pymonts. Nijm-o (P); 6-2, 1 ex. Westerhout Druten; 21-2, 16 Pietersberg Beek (JH).

Kuifleeuwrik: 12-12, 32 ex. Maas R15 (Rt).

Boomleeuwrik: 29-12, 4 ex. — N. Winssense W. (AV).

Strandleeuwrik: 18 t/m 20-12, 28 Kaliw.-Ooyp. (versch).

Waterpieper: 12-12, 16 ex. Lobberdense W. (LB).

Grote gele kwikstaart: 12-12, 1 ex. Maas R18 (Rt).

Witte kwikstaart: 26-2, ± 25 ex. Veerhuis Duffelt (FA).

Pestvogel: 28/29-12, 1 ex. Heyendaalse weg (HM); 29-12, 1 ex. brug bij Malvert op rozebottels (HM); 17-1, 2 ex. Waalbrug op rit op bessen (JvdV); jan/febr ± 10 ex. Linden. Nijm. op Gelderse roos (HM+ andersn).

Zwartkop: 5-12, 16 Velp bij Grave (Rb8).

Rivieren-telling 16 januari 1982

Soort.	Trajekten																		Totaal
	Waal								Maas										
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	16L	17L	18L			
Fuut	22	7	1	2	26	2	10			5		5	6	5	1	2	2	96	
Dodaar	1	4							1									13	
Aalsch								2										2	
B. Reig	3	4	1		1		2	5	1	5	2		3	2	3	1		33	
Roerdo	1																	1	
W. Eend	793				682		1195		565		35		55		204			7004	
Wi. tal	1670			400			7	331		20		463		206		378			
Krakee	45	39					3	22	2		7							121	
Smient	4	14																18	
Pylsta	54	45																104	
Slobee	1	1			1	3												6	
Kroone	2	1	100		50	55												208	
Kuifee	193	60	25	8	25	35	204		83	40	62	1		12	20	117		985	
Tafele	523	392	325	40	50	25	166	50	50	40	38		1	15				2215	
Bridlu	5																	5	
G. Zaag	10	3	40		71	4	56	2	1		25	8	1	7				288	
M. Zaag							2											2	
Nonnet	124	3	5	62	47	22	5				2	4						418	
Bergee	2																	2	
G. Gans	44	6										6						58	
Rietgal	47	300	20				7	27	143					99	350			1592	
Kolgan	201													195	300			696	
Gansap							40				5	11	106	160		260		1077	
Kn. Zwa	3	11		2	24	93						3	24		1	2		163	
Wi. Zwa	16																	16	
Kl. Zwa		18	3				12	4	21					1				59	
Zw. Zwa								1										1	
Buizer	2	16		2	2		4	5	4	13	3		5	9	7	2		74	
Sperwe	1					1					1			1				5	
Torenv	3	6		2				2	2	6		1	2	3	5			32	
Patrys		31											14	8				53	
Waterh	4	30	1		3			2	2	7	11	3	19	6	9	4		101	
Meerko	1349		30	104	5	790		670		492		220			958			11625	
Schole	2065		360		590		361		945		936			324	490				
Kievit					60	1												1	
Wulp	12	135										4						62	
G. M. me	1																	151	
K. M. me					2													1	
Zil. me	3			1				5	2	1	9	7	10	1				2	
Stormm	11		15	71	13	7	25	4	80	26	31	16	2	31	42			374	
Kokmee	198	767	50	490	110	160	341	38	242	41	94	53	29	70	82	6		2771	
Holend			3					9	1		9	4	8	5	20	11		70	
Houtdu	149	323					12	67	95	180	387	24	5	223	60	20		1545	
T. Tort	2							5	8		1		4	3	138	15		176	
St. uil		2					1		1			1						5	
Veldle									1	9			10					20	
Win. ko							1			1								4	
G. Lyst														1				1	
Kramsv	10	27					10		32	47	2	14	94	9		79		324	
Zangly		1													2			4	
Meral	2	20					5	1	2	2			9	12	10	5		68	
Roodbo		3					1			1				2				7	
Koolme		9					1	5	2	4	4			4	4			37	
Pimpel		2					2		1	2				1	1			11	
Matkop							2			1								4	

broedseizoen. De afgelopen winter heeft waarschijnlijk echter weer flink huisgehouden in het bestand. De eerste waarneming dateert van 11-7 1881 (Millingerw.), de laatste van 7-1 '82 (Lindenholt). De concentraties bij Druten -waarschijnlijk 3 verschillende exx.-, bij de Oude Waal/Groenlanden -minimaal 1 ex. -en bij de Ooysche Graaf vallen op- 1 ex.

Kaart 4. Het aantal waarnemingen van de blauwe kiekendief is deze winter wat minder geweest dan in de winter van '80-'81. Een flink deel daarvan is afkomstig van de trektellingen in het Nederrijk. Deze vermindering wordt o.a. veroorzaakt door bijvoorbeeld de afwezigheid van blauwe kiekendieven in het circul van de Ooy. Uit het zuidelijk deel van het werkgebied zijn nu prakties helemaal geen meldingen, terwijl anders het Koningsven e.d. toch altijd wel goed waren voor een aantal overwinteraars. Of....waren ze er wel, maar is niemand gaan kijken?....

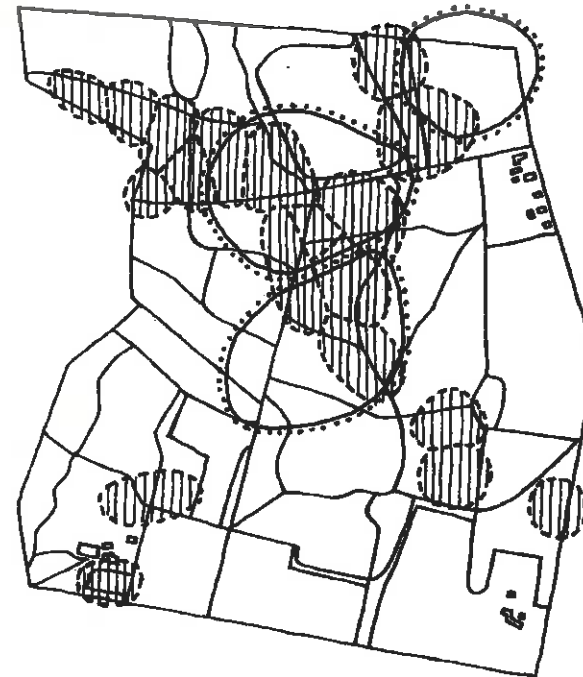
Kaart 5. Dit kaartje geeft goed aan: a. dat het oostelijk deel van het Rivierengebied veel doortrekkende en overwinterende spierwers kent en: b. waar de regelmatige inzenders van waarnemingen wonen.

Kaart 6. De hoge waterstanden plus sneeuw en vorst zorgden ervoor dat steltlopersoorten die anders ofwel niet voorkwamen in ons gebied in de winter, ofwel niet zichtbaar zijn, zich nu concentreerden op de kwelplassen achter de bandijken van de rivieren. De tureluurs kunnen heel goed uit het middengebied afkomstig zijn, waar de omstandigheden extremer waren dan hier. Ook hier weer: graag aanvullingen!

<u>Flamingo:</u>	17/18-1, 1 ex. Waal bij Beuningen. (HM, Rb).
<u>Indische streepgans:</u>	2-1, 1 ex. Botsestraat-Doypolder. (PB).
<u>Mandarijnseend:</u>	2-1, 12-2, 1q Bisonbaai e.o. (versch. urns).
<u>Nijlgans:</u>	jan/febr. max. 9 ex. Doypolder (versch. urns.).
<u>Zwarte zwaan:</u>	jan/febr. 1 ex. Maas Vortum, Wellerlooi. (versch.).

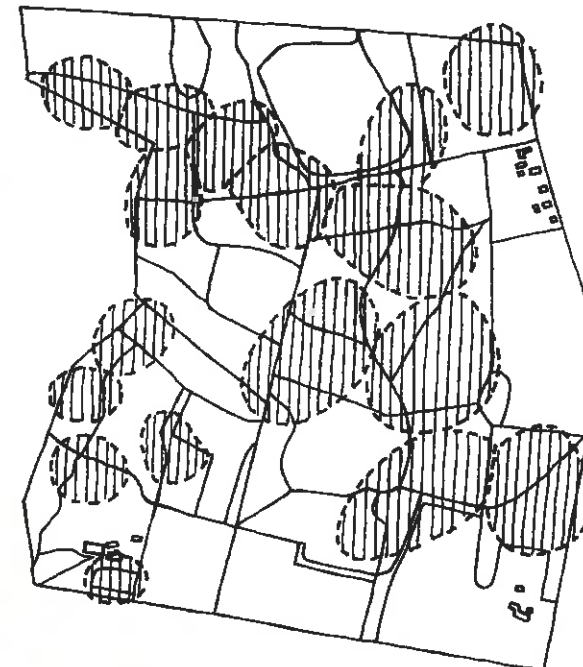
Alle inzenders van waarnemingen weer van harte bedankt. Denkt iedereen weer aan het invullen van het fenologieformulier? Waarnemingen van maart t/m mei graag inzenden vóór
aan
Peter Brouwer,
Pater Brugmanstraat 44, Nijmegen.

LM: L. Meeuwissen/FS: F. Sterck/JH: J. Helmer/Ha: W. Hagemeyer/AE: A. van Eck/PB: P. Brouwer/DH: D. van Hoorn/ WB: W. Boeren/HG: H. Gorissen/RG: R. Gorissen/DV: D. Visser/Rb: R. Bouwman/Rt: Rivierentelling/Re: M. Reynders/LB: L. v. d. Bergh/GM: G. Müskans/W: W. Helmer/AV: A. Vink/Ey: H. Eykmans/HM: H. Meekes/Rb8: R. Böhmer/Hs: Echtpaar Hermsen/CS: C. van Swaay/PS: P. Scholte/LL: L. v. d. Leur/BB: B. Braster/HdV: Hh. de Vries/P: P. van Laake/NJNA: Ned. Jeugdbond voor Natuurstudie, afd. Arnhem/ GV: G. Verkley/DD: D. van Dorp/AK: A. Koppers/ P8er: P. Bergakker/HvT: H. van Tienen/NJN: Nijmeegse Jeugdbond voor Natuurstudie/FA: F. Arts/HH: H. van den Heuvel/JvdV: J. van der Vaart/RW: R. Würster...

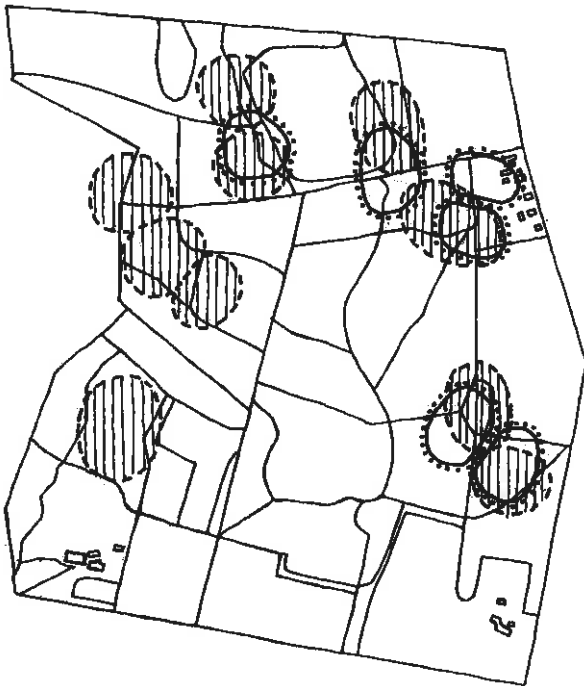
7.

☐ kuifmees
⊖ goudhaantje

8.

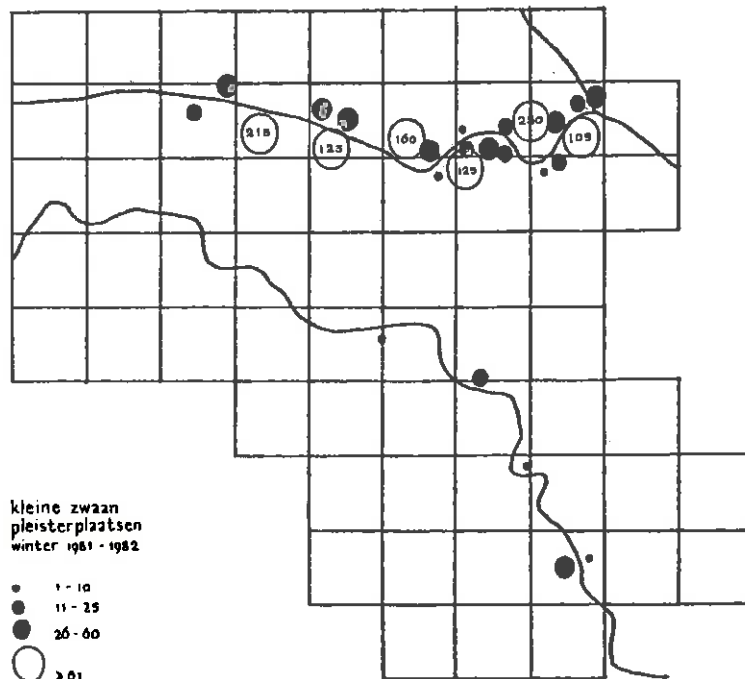
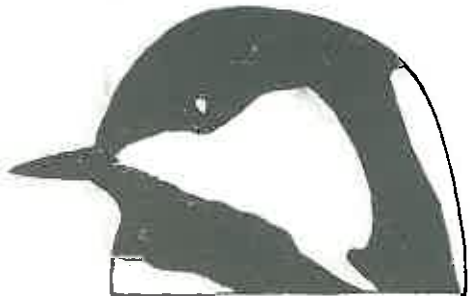
⊖ zwarte mees

6.

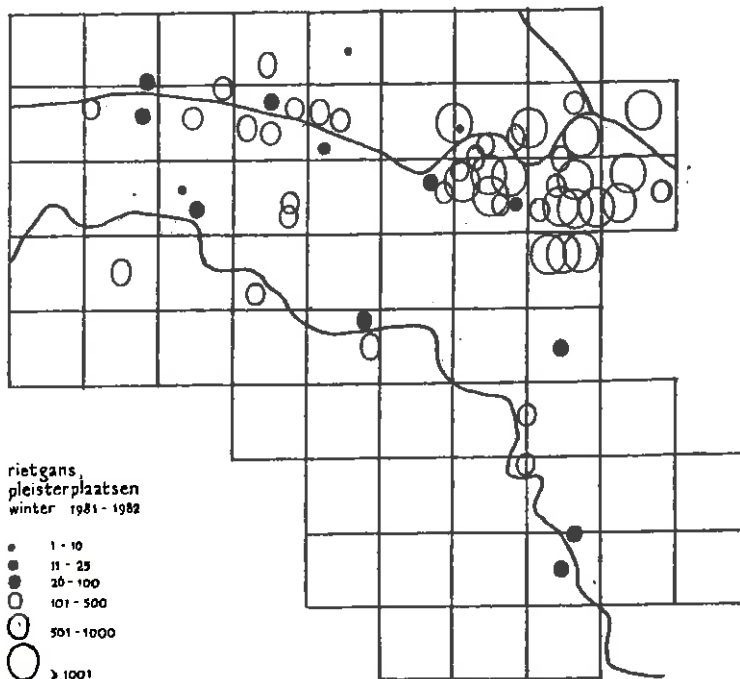
▣ tuinfluiter

⊙ fitis

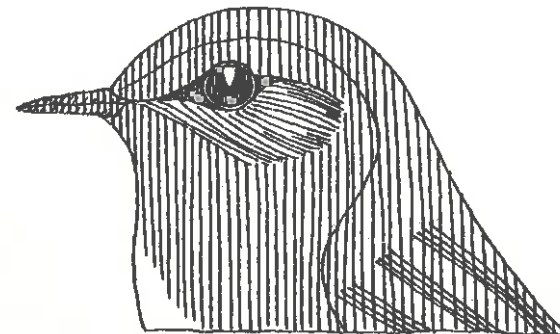
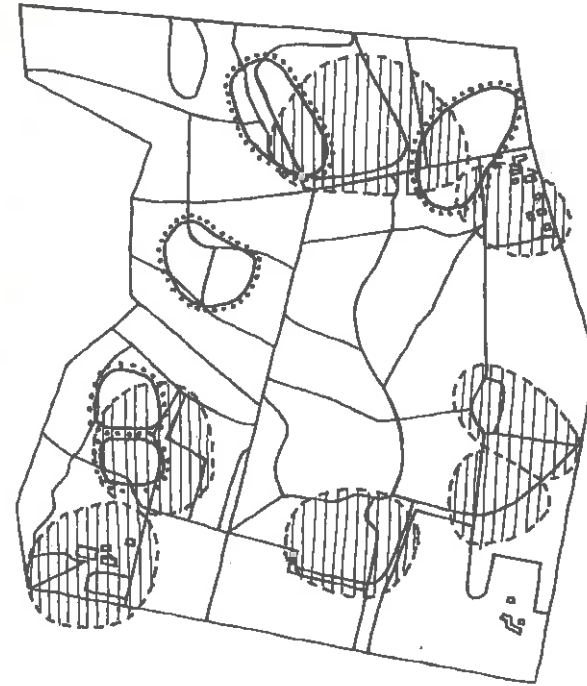
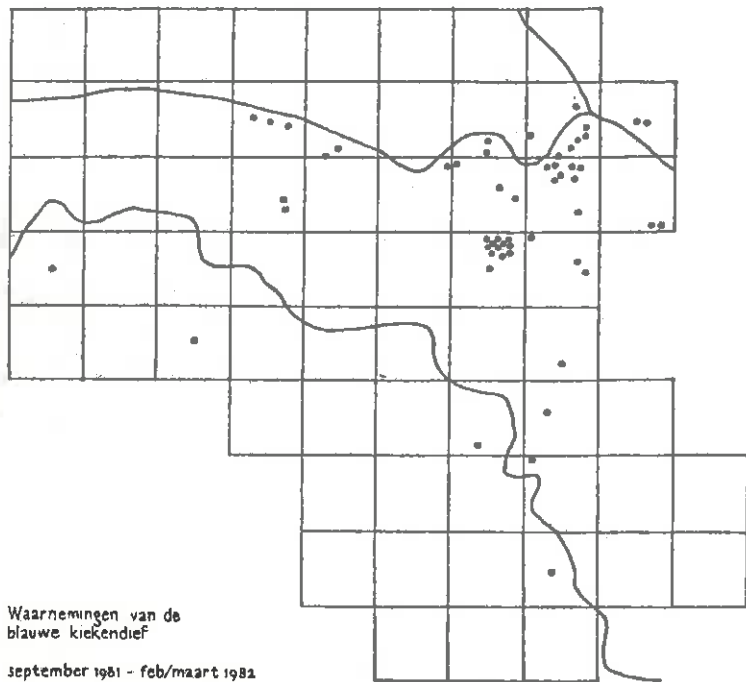
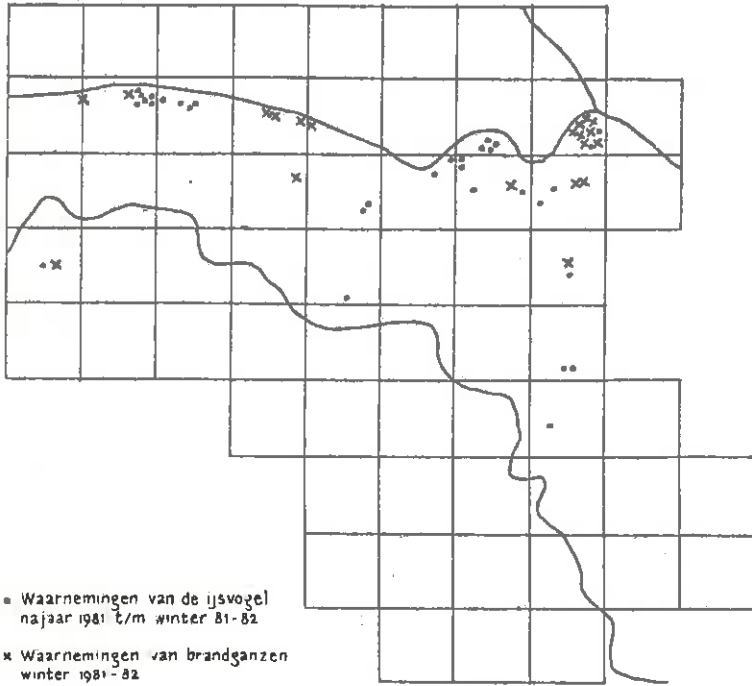
kleine zwaan
pleisterplaatsen
winter 1981 - 1982

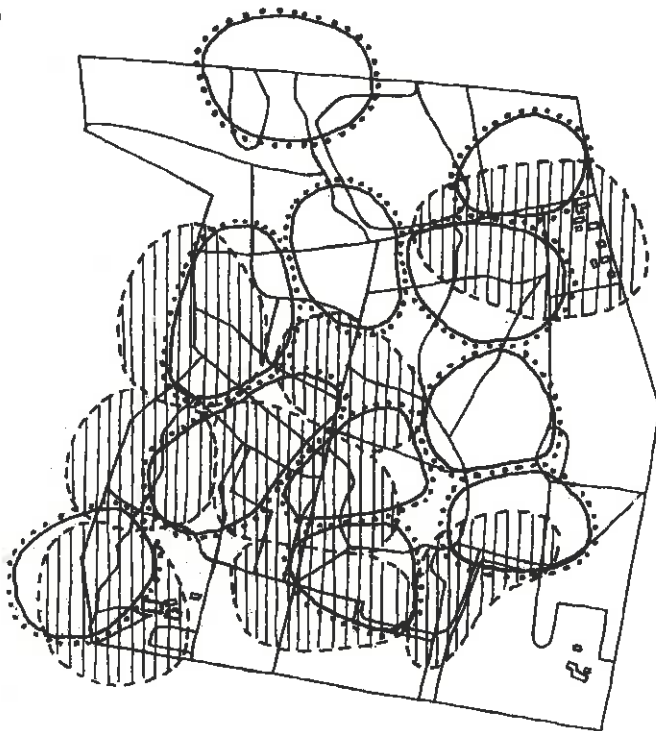
- 1 - 10
- 11 - 25
- 26 - 60
- > 61

rietgans
pleisterplaatsen
winter 1981 - 1982

- 1 - 10
- 11 - 25
- 26 - 100
- 101 - 500
- 501 - 1000
- > 1001

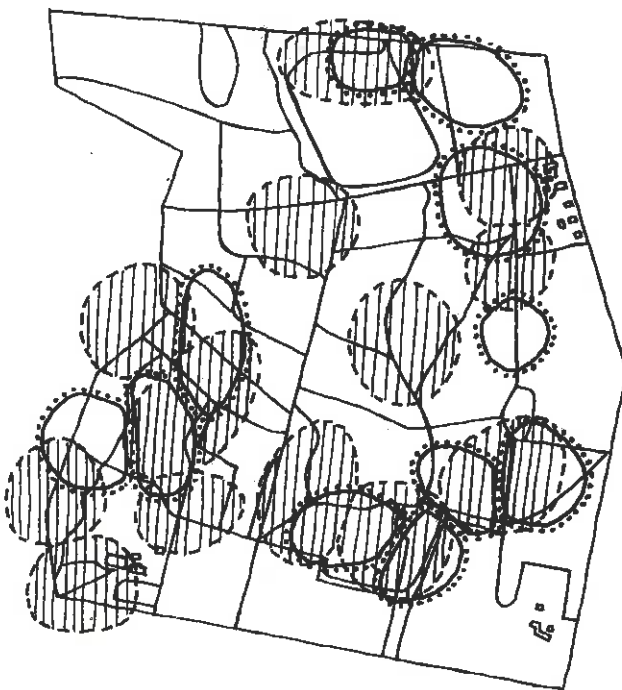

3.

▣ gr. bonte specht

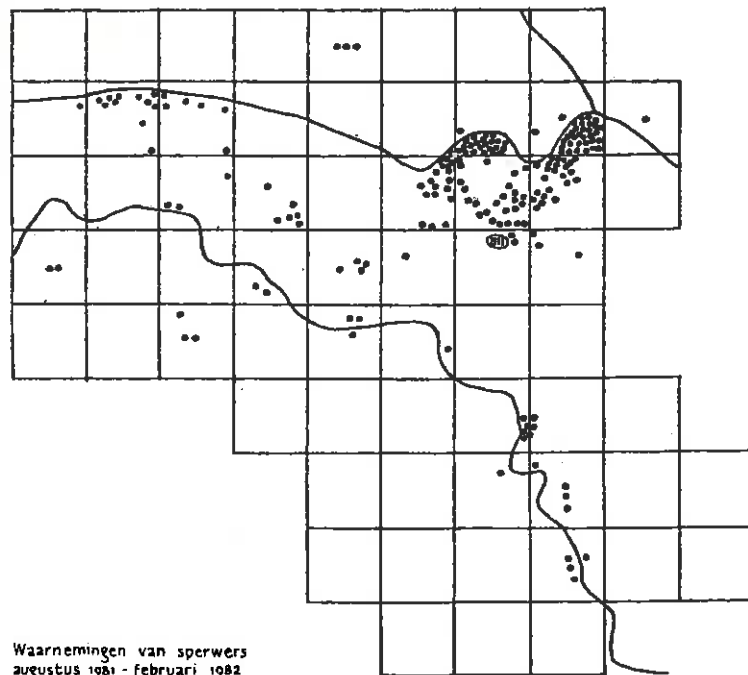
⊙ boomkruiper

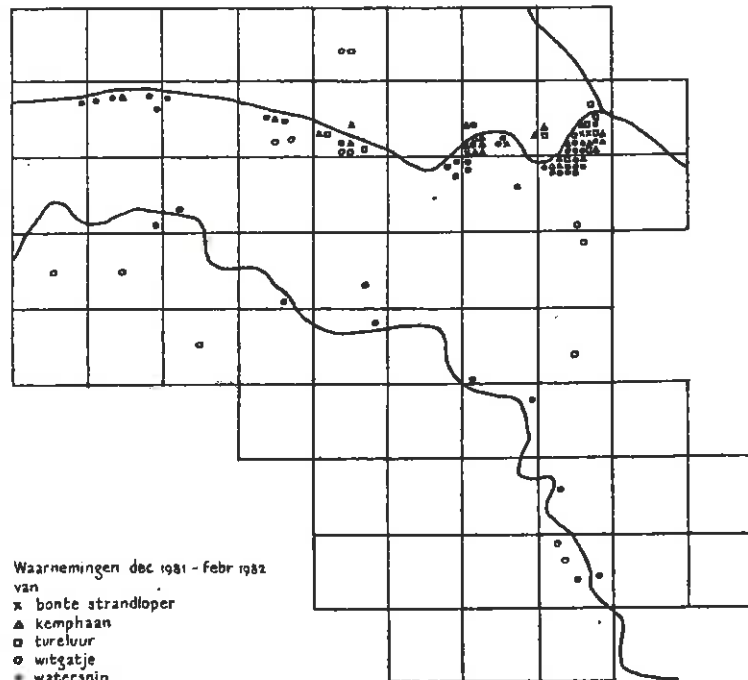
4.

▣ tjiftjaf

⊙ zwartkop

Waarnemingen van sperwers
augustus 1981 - februari 1982

Waarnemingen dec 1981 - febr 1982
van
x bonte strandloper
▲ kempfaan
□ tureluur
○ witgatje
● wateranip

BROEDVOGELINVENTARISATIE WESTERMEERWIJK 1981

I.

Dit voor de broedvogelinventarisatie uitgekozen bosgebied is gelegen tussen de dorpen Heilig Landstichting en Berg en Dal. Het ligt op het grondgebied van de gemeente Grossbeek maar wordt beheerd door de dienst Publieke Werken van de gemeente Nijmegen. Door deze dienst worden zeer regelmatig onderhoudswerkzaamheden in grote delen van het bos uitgevoerd. Kaalkap en uitdunning vinden veelvuldig plaats en de kwaliteit van het bos op zich is dan ook vanuit natuurhistorisch oogpunt niet erg hoog. Het van nature aanwezige reliëf maakt dat het toch een vrij gevarieerd landschap is. Later menselijk ingrijpen in de vorm van zandafgravingen heeft die diversiteit alleen maar vergroot.

Globaal kan het landschap als volgt worden omschreven:

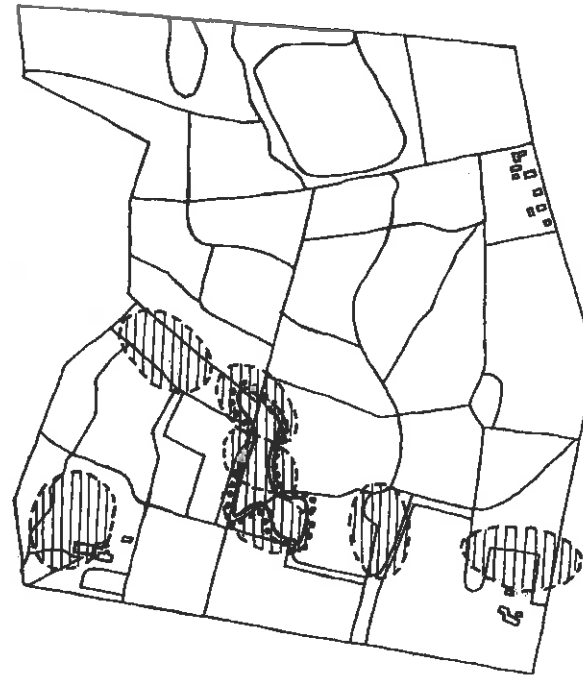
In het noorden tegen de Kwakkenberg aan, ligt een lange oost-west lopende heuvel 'de Hoogte Ychtig', de naam spreekt voor zich. De heuvel is vooral met wat oudere grove dennen begroeid, terwijl de ondergroei hoofdzakelijk bepaald wordt door bosbes en bospest.

De zuidkant van de helling loopt vrij steil enkele tientallen meters naar beneden. Grote dennen maken hier plaats voor eikenbos, wa zijn dan aangeland bij het grote zandpad dat de Landstichting met Berg en Dal verbindt. Ten zuiden hiervan begint de eigenlijke Wester-Meerwijk. Direct in het oog springend zijn hier de twee zandafgravingen: één kleine zandkuil met een lengte van ca. 100 meter en één grotere met een diameter van 250 meter, met één met heide begroeide rand en een met gras begroeide bodem. Hoewel de laatste jaren steeds meer aangepast aan de recreatie (trappen, bankjes e.d.) blijft deze kuil een van de rijkere planten- en vogelgebieden van de Wester-Meerwijk.

Rondom de afgravingen is vooral naaldbos te vinden, van percelen sparretjes tot andere dennenbomen met hier en daar een perceel larixen. Alleen in de noord-oosthoek is meer sprake van gemengd bos met veel eiken en berken.

Maer naar de Meerwijkselaan verandert het landschap aanzienlijk. Langs de oude beukenlaan, die vanaf de Meerwijkselaan het bos binnendringt, is nog ongeveer een hectare oud beukenbos gelegen. Het dal dat hiervandaan de Landstichting inloopt, 'het Louisedal', zou door de Romeinen zijn gegraven. Feit is in ieder geval dat de steile hellingen met loofbomen begroeid zijn, wat het geheel doet lijken op een oude Zuid-Limburgse grub. De flora herbergt enkele zeer zeldzame soorten wat voor de plantsoenendienst reden is geweest om het dal als natuurgebied te beschermen. Het bosgebied wordt door enkele akkers en een paardewei van de Meerwijkselaan gescheiden. Ook langs de Postweg in het oosten ligt nog een vrij grote akker. De enige woningen in het gebied zijn de manege 'De Meerwijkse Hoeve' en de woningen langs Postweg en Klapelienpad.

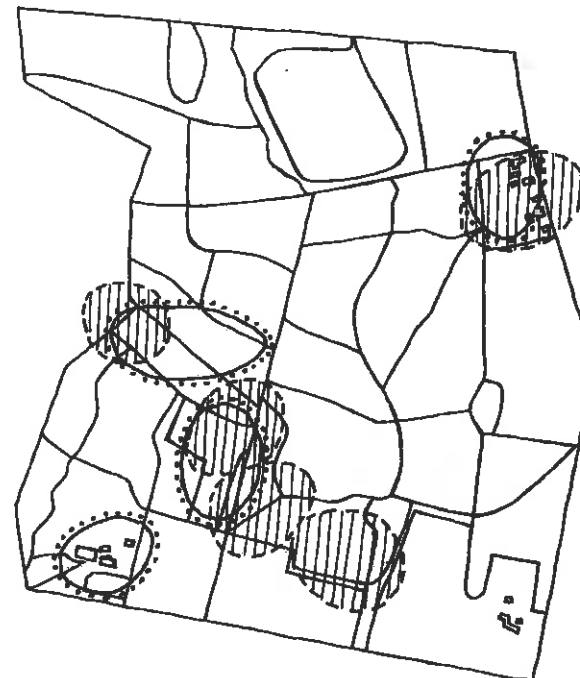
Wouter Helmer

1.

☐ kolonie kauw ±15
sprw ±14

☐ holenduif

2.

☐ gekr. roodstaart

☐ boomklever

Havik en buizerd broedden niet in het geïnventariseerde gebied, maar hadden elk een nest vlak ten westen daarvan, op een afstand van opvolgend 100m en 50 m. Van fazant, turkse tortel, koekoek, zwarte roodstaart en kneu zijn te weinig gegevens verkregen om tot een vermoedelijk broedgeval te kunnen besluiten.

Holenduif, kauw en spreeuw zijn hoofdzakelijk geconcentreerd in het gebied met oude beuken, zoals vergelijking kaart 1 met de vegetatiekaart leert; in deze omgeving zat ook een zwarte specht en de groene specht.

Het voorkeursmilieu van boomklever en gekraagde roodstaart wijkt hier niet veel van af: zie kaart 2.

Grote bonte specht en boomkruiper, op kaart 3, komen beide in behoorlijk groot aantal in het hele beboste deel gelijkmatig voor. Op kaart 4 zien we dat zwartkop en tjiftjaf weinig gesteld zijn op sparrenbos, vooral de tjiftjaf, die duidelijk ook meer van wat openheid houdt. Dat heggemus en boompieper vogels van bosranden zijn is bekend; zie kaart 5.

Op kaart 6 staan fitis en tuinfluiter.

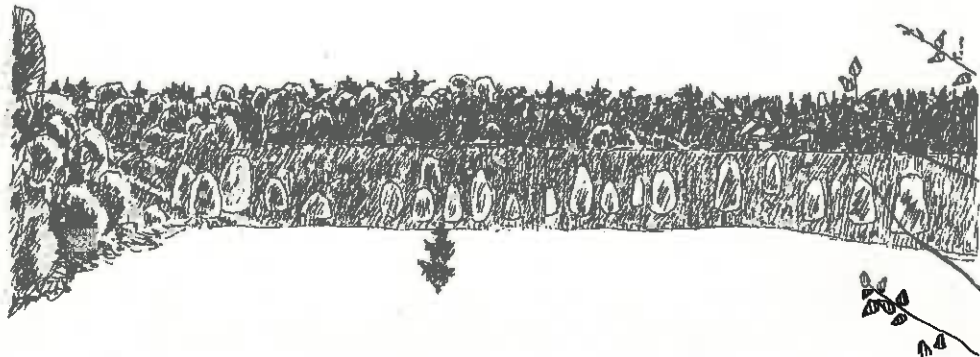
Liefhebbers van naalddhout zijn goudhaan en kuifmees (kaart 7), nog meer dan zwarte mees (kaart 8); het grote territoria-aantal van goudhaan en zwarte mees is opmerkelijk.

Henk de Vries.

Deelnemers:

15-3-'81: H.de Vries, F.Richter, P.Egelmeer / 29-3-'81: W.Helmer (?) / 4-4: G.Verkeley, L.v.d.Borg, W.Melenhorst / 5-4: W.Helmer (?) / 12-4: H.de Vries, R.Gorissen / 19-4: J.Helmer / P.Scholte / 25-4: N.N. / 3-5: D.Visser, R.Gorissen / 6-5 H.de Vries / 17-5: H.de Vries / W.Melenhorst / 24-5 (?): G.Verkeley, J.Helmer / 31-5: W.Hagemeyer / 18-6: W.Hagemeyer / 3-7: H.de Vries.

Dus 14 bezoeken, waarvan 2 in maart, 5 in april, 5 in mei, 1 in juni en 1 in juli.

II.

De eerste door onze vogelwerkgroep georganiseerde broedvogelinventarisatie is in het broedseizoen 1981 gehouden in de Westermeerwijk; de aankondiging en de organisatie stond in de Mourik, jaargang 7, nummer 1 van vorig jaar. Er zijn in totaal 14 bezoeken aan het gebied gebracht, waarvan 2 in maart, 5 in april, 5 in mei, 1 in juni en 1 in juli. Volgens de ingeleverde valdkaarten waren de deelnemers aan deze tochten: L.v.d.Bergh (NJN)/P.Egelmeers/R.Gorissen (2x)/W.Hagemeyer (2x) J.Helmer (NJN, 2x)/W.Helmer (2x)/W.Melenhorst (2x)/N.N./ F.Richter/ P.Scholte/G.Verkeley (2x)/D.Visser/H.de Vries (5x)////

Ondanks gedane toezeggingen zijn enkele afgesproken tochten niet gehouden, zodat er vooral over de maanden juni en juli te weinig gegevens binnengekomen zijn.

Het tijdrovende werk van het interpreteren van de in het veld opgetekende waarnemingen is gedaan door W.Helmer; hij heeft voor alle soorten, voorzover doenlijk, de territoria bepaald en deze in kaart gebracht. Ondergetekende heeft daaraan nog wat geknoeid, voornamelijk door het schrappen van enkele grotendeels buiten het inventarisatiegebied liggende territoria; aan de hand van deze resultaten is het bijgaande staatje van de vermoedelijke aantallen territoria gemaakt. Van een aantal soorten zijn door P.-P. van Laake vervaardigde territoriumkaartjes in dit verslag opgenomen; ook de vegetatiekaart is van zijn hand.

De talrijk aanwezige soorten houtduif, winterkoning, roodborst, merel, zanglijster, pimpelmees, koolmees en vink komen zo gelijkmatig over het gebied voor, dat een kaart met territoria van deze weinig informatie zou geven.

SOORT	aantal territoria	SOORT	aantal territoria
havik	(1)	tuinfluiter	6
sperwer	1	zwartkop	13
buizerd	(1)	fluiter	1
fazant	1?	tjiftjaf	11
holenduif	7	fitis	10
houtduif	24	goudhaan	19
turkse tortel	1?	grauwe vliegenvanger	1+
tortelduif	1	bonte vliegenvanger	1
koekoek	1?	staartmees	2
bosuil	4	glanskop	3
ransuil	2	matkop	5-
groene specht	1	kuifmees	3
zwarte specht	1	zwarte mees	17
grote bonte specht	11	pimpelmee	27
boerenzwaluw	1+	koolmees	46
boompieper	5	boomklever	5
witte kwikstaart	1	boomkruiper	8
winterkoning	38	vlaamse gaai	8
heggemus	7	ekster	2
roodborst	45	kauw	15+
zwarte roodstaart	1?	zwarte kraai	1
gekraagde roodstaart	4	spreeuw	14+
merel	35	huismus	2+
zanglijster	13	vink	24
grote lijster	3	kneu	1?
		appelvink	1

) beuk	▲ spar
) eik	△ den
) berk	△ larix
➤ gemengd loof	◆ gemengd naald & loof

